

XX Łądzkie Sympozjum Liturgiczne

(Łądzkie n. Warta, 15 października 2004 r.)

W dniu 15 października 2004 r. w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzkie n. Warta miało miejsce sympozjum liturgiczne pod hasłem: *40 lat „Sacrosanctum Concilium”*

W tegorocznym sympozjum udział wzięło 130 osób. Największą grupę stanowili alumni miejscowego seminarium oraz księża kwinkweniści gdyż sympozjum stanowiło jeden z punktów ich kursu formacyjnego. Już tradycyjnie obecni byli przedstawiciele seminariów salezjańskich z Krakowa i Łodzi oraz delegacje z zaprzyjaźnionych diecezjalnych seminariów duchownych z Gniezna, Włocławka i Łowicza oraz grupy alumnów z seminarium księży chrystusowców z Poznania i ojców franciszkanów z Łagiewnik, obecne były postulanki i aspirantki ze Zgromadzenia Sióstr Salezjanek z Dobieszczyzny. W gronie gości nie zabrakło też przedstawicieli duchowieństwa zarówno diecezjalnego, jak i zakonnego z pobliskich parafii.

Dokonując otwarcia sympozjum, rektor seminarium, ks. dr Zenon Klawikowski, podzielił się ogromną radością, że to już po raz 20 w Łądzie obywa się sympozjum liturgiczne. Z racji tego jubileuszu ksiądz rektor przedstawił historię sympozjów i ich rolę dla pogłębienia zrozumienia liturgii. W tym miejscu podziękował ks. prof. dr. hab. Adamowi Durakowi OSB — organizatorowi wszystkich sympozjów za jego zaangażowanie i troskę, aby sympozjom nadać odpowiedni poziom i zakres.

W słowie rozpoczynający obrady ks. prof. Adam Durak ponownie odwołał się do historii Łądzkich Sympozjów Liturgicznych i przedstawił ich charakter i cel, jaki przyświecał mu jako głównemu organizatorowi. Wyraził wdzięczność przełożonym zakonnym, jak i władzom seminarium za okazaną pomoc i zrozumienie, z jakim spotykał się już w 20-letniej historii sympozjów.

Pierwszy referat wygłosił ks. bp dr Stefan Cichy — Przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski (Katowice) i nosił on tytuł *Ruch liturgiczny jako „przejście Ducha Świętego w Kościele”* Ksiądz biskup przedstawił bardzo bogatą historię ruchu liturgicznego na Zachodzie i w Polsce. Przedstawiając główne ośrodki odnowy liturgicznej ich osiągnięcia, podejmowane inicjatywy, ukazał, jak ważną rolę odegrały one w przygotowaniu Kościoła do reformy soborowej. Autor wskazał wspaniałe karty ruchu liturgicznego, zaprezentował wybitnych przedstawicieli odnowy, którzy bardzo wiele wnieśli w przybliżenie liturgii szerokim masom wiernych. Nie zawsze jednak działania i inicjatywy ruchu liturgicznego spotykały się z akceptacją i zrozumieniem, wielokrotnie musiał odpowiadać na zarzuty o liturgizm, gonienie za modą, przekreślanie tradycji. Do niewątpliwych zasług ruchu liturgicznego należy organizowanie zjazdów liturgicznych, które ukazywały, czym liturgia jest. Większość postulatów z tych spotkań znalazło swe odbicie we wskazaniach konstytucji liturgicznej.

Referat zatytułowany *Redakcja „Sacrosanctum Concilium” przełomem odnowy życia religijnego w Kościele* wygłosił ks. prof. dr hab. Jerzy Stefański (UAM Poznań i WSD Gniezno). Treść tego wystąpienia okazała się niejako kontynuacją pierwszego referatu, gdyż — jak powiedział ks. prof. Stefański — nie osiągnięto by tak wiele i *Konstytucja o liturgii* nie miałaby swojego kształtu, gdyby nie cały dorobek ruchu liturgicznego. Pojawiające się trudności redakcyjne wynikały z troski o liturgię

i o Kościół, ale była ta troska różnie rozumiana. Podczas prac redakcyjnych powołano 40 grup redakcyjnych, każda grupa miała swojego relatora, dodatkowych biegłych. Redakcja wymagała ogromnego poświęcenia i pracy. Te prace były przepętione asystencją Ducha Świętego.

Kolejny referat wygłosił ks. prof. dr Stefano Rosso SDB (Uniwersytet Salezjański, filia w Turynie). Tytuł referatu brzmiał: *Influsso della «Sacrosanctum Concilium» nell'insegnamento della teologia: da S.C. 16 ad OT 16, quale cammino in vista di una «sintesi»?* („Wpływ *Sacrosanctum Concilium* na nauczanie teologii: od KL 16 do DFK 16, jako droga do pewnej „syntezy”?) Temat przedstawiony przez ks. prof. Rosso jest bardzo cenny, gdyż zajmuje się wpływem *Konstytucji o liturgii* na proces formacji seminarystycznej i nauczania teologii. *Konstytucja o liturgii* staje się wzorem dla redakcji pozostałych dokumentów Soboru Watykańskiego II. W pierwszej części wystąpienia ks. Rosso ukazał zarys przygotowania teologicznego kleru poczynając od średniowiecza, następnie omówił wskazania *Konstytucji o liturgii* i *Dekretu o formacji kapłańskiej*. Ważne jest uzmysłowienie sobie znaczenia nauczania liturgiki w całym procesie formacji kapłańskiej. Trzy punkty należy brać pod uwagę: miejsce nauczania liturgii, poziom i zakres i wzajemne powiązanie z innymi naukami teologicznymi (interdyscyplinarność). Należy odejść od typowo rubrycystycznego podejścia do przedmiotu, a wpisać ją w cały kontekst historii zbawienia.

Następnie uczestnicy sympozjum udali się do pięknego barokowego kościoła, by uczestniczyć w liturgii mszy św., której przewodniczył ks. bp Stefan Cichy, a homilię wygłosił wikariusz inspektora Prowincji Piłskiej Salezjanów ks. dr Marek Chmielewski.

Sesja druga rozpoczęła się od dyskusji na temat uprzednio wygłoszonych referatów. Następnie swój referat przedstawił ks. prof. dr hab. Helmut Sobeczko (UO) — Przewodniczący Sekcji Polskich Liturgistów zatytułowany: *Pastoralne wyzwania Konstytucji „Sacrosanctum Concilium dla Kościoła w Polsce*. Autor pragnął uzmysłowić uczestnikom sympozjum, że wyzwania pastoralne *Konstytucji o liturgii* rozwijają się wraz z percepcją samego dokumentu i inaczej się kształtowały w momencie jej ogłoszenia, a inaczej dzisiaj. Podstawowym wyzwaniem jest na pewno pogłębienie teologiczne rozumienia liturgii oraz odkrycie na nowo trynitarnego wymiaru liturgii. Istotnym elementem jest dowartościowanie obecności Ducha Świętego. Zadania te są kierowane do całego Kościoła, ale w sposób szczególny do duchowieństwa. Kolejnym wyzwaniem jest brak instytutu liturgicznego. Ważnym zadaniem jest ponadto formacja biblijna i liturgiczna dla całego Ludu Bożego.

Referat: *Participatio actiosa jako cel reformy liturgicznej* wygłosił ks. prof. dr hab. Adam Durak SDB (UKSW, WSD Łądy). Ks. prof. Durak wyszedł od paradygmatycznego tryptyku liturgicznego: poznać, zrozumieć i przeżyć. Przy takim ujęciu łatwiej zrozumieć potrzebę formacji nie tylko prezbiterów, ale także wiernych świeckich. Wszyscy powinni zrozumieć, że udział w liturgii nie tylko jest obowiązkiem

i zadaniem, ale też wyróżnieniem i zaproszeniem do wspólnoty z Chrystusem. Uczestnictwo winno być pełne, świadome i czynne, które wynika z samej natury liturgii.

Ostatni referat wygłosił ks. prof. dr hab. Jerzy Kopec CP (KUL). Tytuł jego wystąpienia brzmiał: *Liturgia culmen et fons duchowego życia chrześcijanina*. Wystąpienie to dokonało pewnego podsumowania całego dnia sympozjum. Pierwszym punktem było ujęcie liturgii jako tej, która buduje wspólnotę kościelną i jedność braterską uczniów pod kierunkiem swoich pasterzy. Dlatego ważne jest zaangażowanie Kościoła lokalnego w formację chrześcijanina, a w wielu przypadkach reewangelizację. Tu na pomoc przychodzi właśnie liturgia jako szkoła pobożności, wiary. Przestrzeń liturgii doprowadza człowieka do Chrystusa i do odkrycia właściwego miejsca we wspólnocie braterskiej.

Podsumowując obrady, ks. prof. Adam Durak podziękował prelegentom i wszystkim, którzy przyczynili się do sprawnego przeprowadzenia sympozjum, oraz wszystkim obecnym za udział XX Łądzkim Sympozjum liturgicznym, zapraszając na przyszłoroczne sympozjum, które tradycyjnie odbędzie się w trzeci piątek października, a jego temat będzie związany z Rokiem Eucharystii.

Ks. Zbigniew Adamiak SDB